

№ 23: ЩО ТВОРИТЬ СПІЛЬНОТУ В ПАРАФІЇ?

Архієпископ Мечислав Мокшицький: «Пастир має перебувати з вірянами»

МАРІУШ КРАВЕЦЬ

20 БЕРЕЗНЯ 2019

Отець Маріуш Кравець SSP розмовляє з архієпископом Львівським Мечиславом Мокшицьким про сучасну ситуацію Церкви, взаємини з вірянами й пастирську відповідальність.

Фото: Маріуш Кравець SSP

– Уже понад десять років ви очолюєте Львівську архідієцезію. Що вона для вас означає?

– До Львова мене скерував папа Бенедикт XVI. Пам'ятаю його слова про те, що, хоча йому й прикро зі мною прощатися, він прагне, щоб я заступив у Львові кардинала Мар'яна Яворського, який уже в літах. Його Святість знав, що я походжу з прикордонних теренів, з частини Львівської архідієцезії, яка після 1945 року залишилася на території Польщі. Він попросив мене огорнути архідієцезію любов'ю й опікою. І від початку я намагався якнайкраще виконувати це завдання, особливо піклуючись про духовну семінарію та священників, які працювали й досі іноді працюють у складних умовах. На той час багато з них не мало навіть парафіяльного будинку: вони жили у винайнятих квартирах чи в перероблених ризницях. Їм часто доводилося долати багато кілометрів, щоб дістатися до всіх храмів, які перебували під їхньою опікою.

– Ви вказали, що народилися на колишніх теренах Львівської архідієцезії. То, мабуть, Церква у Львові була для вас не зовсім незнайома й чужа?

– Після Другої світової війни архієпископ митрополит Львівський більше не міг залишатись у Львові. Тому Апостольська Столиця вирішила, що він перебуватиме в Любачеві як апостольський адміністратор. Але для нас це завжди був архієпископ Львівський. Львівська архідієцезія була в наших серцях. Ми вивчали її історію й духовно, у молитвах, єдналися з тими священниками й вірянами, які залишилися по інший бік кордону, на теренах тодішнього Радянського Союзу.

– Чи можете ви – з перспективи минулих десяти років – сказати, що знаєте свою архідієцезію?

– Наша архідієцезія дуже простора: вона простягається аж до кордону з Румунією, за 360 км від Львова. Тут є 116 парафій і 289 парафіяльних і філіальних храмів. За десять років мені вдалося побувати в усіх парафіях. Я знаю священників, які тут працюють, як дієцезіальних, так і орденських. А ще зміг познайомитися з вірянами, дізнатися, як сильно вони люблять свою Церкву і прагнуть залишитися вірними традиції й вірі своїх предків. Вони хочуть, щоб латинська традиція й надалі існувала на цих теренах і збагачувала сучасну українську культуру.

Пастир дієцезії не може нести уряд тільки з кафедри чи з курії. Він має перебувати з вірянами. Так вибудовується єдність і родинний зв'язок між мешканцями дієцезії та

ЄПИСКОПОМ.

– Як журналіст, я маю змогу спостерігати за подіями, у яких ви берете участь. І маю визнати, що їх є чимало: ви не цураєтеся зустрічатися з людьми. Уже кілька років я роблю для радіо репортажі з «Коляди в архієпископа», яка відбувається в курії. Цілий день, з ранку до ночі, туди приходять групи дітей і молоді, щоб зустрітися зі своїм єпископом. Ці зустрічі – це для вас якийсь душпастирський метод?

– Я розумію, що пастир дієцезії не може нести уряд тільки з кафедри чи з курії. Він має перебувати з вірянами. Зустрічатися з ними. Молитися разом із ними. Так вибудовується єдність і родинний зв'язок між мешканцями дієцезії та єпископом. У парафіях я буваю не тільки з канонічними візитами, а й із нагоди відпустів, ювілеїв, ремонтів чи побудови нових святинь. Намагаюся завжди зустрічатися з молоддю, тому долучаюся і до днів молоді, і – якщо є змога – до піших паломництв, які відбуваються на наших теренах. Мені радісно, коли в різдвяний час діти й молодь із архидієцезії приходять до мого дому й можна з ними особисто зустрітися. Цього року на коляду до мене прийшло близько 1400 дітей і молодих людей. Це дуже приємно.

– Бути архієпископом великої дієцезії – це серйозна відповідальність. Щодня необхідно ухвалювати численні рішення. Звідки ви берете певність, що вони слушні?

– Ісус сказав Своїм учням не перейматися тим, що мають говорити (див. Мт 10, 19). Я вірю, що Дух Святий провадить Церкву, і, молячись, намагаюся прислухатися до Його голосу. Ненастанно прошу Його про дар мудрості й розважливості в ухваленні рішень. З особливою увагою я підходжу до персональних справ, адже тут вкрай важливо не скривдити особи. Накладаючи на когось якісь обов'язки, потрібно зважати на його таланти й особистість.

Сили для служіння я черпаю з молитви й довіри до Святого Духа. Взірці для мене – мої попередники: блаженний Яків Стрепа, святий Йосиф Більчевський, інші святі та блаженні, які працювали тут у часи переслідування Церкви за Радянського Союзу. Особливим прикладом доброго пастиря для мене став святий Йоан Павло II, біля якого мені пощастило працювати.

– Чи маєте ви радників і консультантів, на чії знання можна покладатися?

– Звісно. Ухвалювати рішення мені допомагають Рада священників, працівники курії, ректор семінарії. Насамперед тут варто підкреслити роль священників, які працюють в архидієцезії.

Вони приходять до мене з радіщами, досягненнями, але також із проблемами, діляться роздумами й подають пропозиції. Їхній голос для мене дуже цінний.

– На землях Львівської архідієцезії під час Другої світової війни було скоєно багато насильницьких актів, які знищили добрі українсько-польські відносини. Як ці два народи – український і польський – сьогодні можуть об'єднатися, знайти спільну мову?

– Львівська архідієцезія завжди була багатокультурна й поліконфесійна. Тут поруч жили різні народи. До Другої світової більшість вірян Католицької Церкви становили поляки. Під час війни багатьох із них було нещадно вбито. І незалежно від того, були це поляки чи українці, пастир дієцезії має обов'язок подбати про їхню пам'ять. Він мусить поклопотатися про гідне поховання, щоб на могилах цих людей можна було поставити хрест. Так починається процес єднання – від загоєння ран минулого.

Віра в Україні жива. Це причина радити, але також душпастирський виклик: втримати цю віру, не дозволити спорожніння храмів.

– Одна з серйозних проблем архідієцезії – це еміграція місцевих мешканців у Західну Європу. Чи можна якось цьому зарадити?

– Як уся українська держава, так і Католицька Церква зазнає проблеми еміграції. До неї призводить складна економічна ситуація багатьох родин. Часто батько чи мати, щоби прогудувати сім'ю, мусять виїжджати за кордон. Так само робить багато молодих людей: вони їдуть шукати кращого майбутнього. Сподіваюся, що колись це зміниться. Церква намагається підтримувати сім'ї гуманітарною допомогою, і великі заслуги тут має наш «Карітас».

Еміграція – це проблема багатьох сімей. Наші душпастирі помічають, як унаслідок еміграції слабшають родинні зв'язки. Занепадають стосунки між чоловіками й дружинами, від цього страждають діти, які не мають біля себе батька чи матері. Ми з усіх сил намагаємося зарадити цим негативним наслідкам.

– Які душпастирські пріоритети Львівської архідієцезії?

– Згадаю один, який ми зараз вважаємо центральним. Це сім'я. Адже людина формується саме в сімейному колі, саме тут розвивається релігійне життя. Тому Конференція римокатолицьких єпископів в Україні вирішила проголосити Рік святості подружжя і сім'ї. У нашій архідієцезії саме триває peregrinacia kopii ikoni Пресвятого Сімейства, оригінал якої розташований у базиліці Пресвятого Сімейства в Назареті. Протягом року ми докладатимемо зусиль, аби присвячувати сім'ї різноманітні душпастирські ініціативи. Це сьогодні дуже важливо й потрібно.

– Ви багато подорожуєте світом. Як виглядає ситуація Католицької Церкви в Україні на тлі інших країн?

– Поза сумнівом, у багатьох європейських державах Церква переживає кризу. Через добробут чимало людей забуло про Бога. Тому в багатьох країнах можна побачити порожні святині й відхід від Церкви. Щодо України втішає те, що тут багато людей досі шукає Бога та прагне брати участь у житті Церкви. Віра в Україні жива. Це причина радіти, але також душпастирський виклик: втримати цю віру, не дозволити спорожніння храмів.

– У Ватикані нещодавно завершилася зустріч, присвячена захисту неповнолітніх від сексуального насильства з боку духовенства. Як би ви зреагували, якби у Львівській архідієцезії з'явилися такі випадки?

– Папа Франциск прагнув підвищити чутливість до сексуального насильства щодо неповнолітніх. Такі випадки – це велика рана для Церкви. Я стараюся про це нагадувати на кожній зустрічі, у якій беруть участь духовні особи з архідієцезії, і намагаюся виховувати чуйність у священниках. Нагадую їм позицію Церкви щодо цього. Адже такі ситуації кривдять не тільки конкретних осіб, а й цілу спільноту Церкви. Якби у нас щось таке сталося, то, поза сумнівом, щодо винної духовної особи одразу було б застосовано канонічні санкції.